

Viewbrics, de kunst van het 'afkijken' Vakoverstijgende vaardigheden aanleren met video-verrijkte rubriecken

'Zo meester, zo leerling'

Open Universiteit
welten-instituut.ou.nl

RUBRIC

TASK: _____

_____	1	2	3	4
_____	1	2	3	4
_____	1	2	3	4

A+

'Cijfers geven helpt niet'

Dylan Wiliam timmert stevig aan de weg met zijn methode en boek 'Embedded Formative Assessment'. René Kneyber reisde voor Didactief af naar Londen om een workshop bij hem te volgen en te zien waar ze zich aan de overkant van de Noordzee zo druk over maken.

Dylan Wiliam is een opvallende verschijning. 57 jaar oud, kaal hoofd, grijze sik, oorbel, pak inclusief stropdas met fout motief. Hij is ooit begonnen als leraar, inmiddels al jaren adviseur van de Engelse en Amerikaanse regering. Niet alleen dat: over de hele wereld is hij een toonaangevend expert op het gebied van formatieve evaluatie (evaluatie met een feedback-functie). Dusdanig zelfs dat de BBC een documentaire opnam en uitzond met de titel *The Classroom Experiment*, waarin Wiliam lustig op een klas kon experimenteren. Wat in wetenschappelijke kringen allang bekend is, namelijk dat formatieve evaluatie een ongeslagen middel is om de prestaties te verbeteren, werd zo breed bekend. Het betekende zijn grote doorbraak op scholen in Engeland. Formatief evalueren is noodzakelijk, stelt Wiliam in een zaal vol docenten in Londen, want leren is chaotisch. De kans is groot dat ondanks 'je briljante les' de leerlingen je doel niet gehaald hebben, of misschien zelfs heel verkeerd hebben geleerd. En dat zou je als docent moeten willen weten. Het doel van formatieve evaluatie is dan ook voor leraar en leerling om te beoordelen hoe ze verder moeten. Wachten tot het proefwerk duurt te lang, want dan is de schade al geleden. Een leraar moet snel en eenvoudig al tijdens de uitleg kunnen zien of zijn instructie begrepen wordt of niet.

Deze methode kan de leeropbrengst verdubbelen

De effecten van formatief evalueren zijn niet mild. Wanneer leraren hiermee aan de slag gaan, gaan leerlingen er gemiddeld 8 maanden aan leerwinst extra op vooruit in een jaar. Bijna een verdubbeling van de leeropbrengst dus!

Geen-handen regel

thousiast meedoen bij elke vraag, en de rest die lekker achterover kan leunen. Een goed startpunt is volgens Wiliam de 'geen handen'-regel. Leerlingen mogen hun hand niet omhoog houden, maar de leraar wijst leerlingen aan. En het liefst gebeurt dat willekeurig, bijvoorbeeld door namen op ijsstokjes of op kaarten te schrijven en die te trekken, of met behulp van de telefoon-app *Pick Me*.

Nog beter zijn manieren waarmee de hele klas in één keer kan reageren. Al schuwt Wiliam dure elektronische stemkastjes. Gelamineerde kaartjes met A, B, C of D zijn voldoende. In een klassengesprek projecteert de leraar bijvoorbeeld de volgende vraag op het bord, waarna leerlingen de goede antwoorden omhoog kunnen houden.

Welke van de volgende zijn levend:

- a) Gras
- b) Bus
- c) Computer
- d) Boom

Meteen blijkt dat veel leerlingen B en C omhoog houden, maar A en D niet. Nu gaat de leraar hierover in gesprek. Veel leerlingen denken ten onrechte dat iets levend is omdat het beweegt. Daarom kiezen er veel voor de bus en niet voor het gras. Anderen denken dat een computer leeft, omdat hij uit zichzelf van alles opstaat. Iemand anders voegt toe dat een boom pas levend wordt als het hard waait. Nu weet de leraar hoe ze verder moet. Ze gaat nog eens aandacht besteden aan de definitie van 'levend' en expliciteren dat levend niet per se beweging inhoudt en andersom.

Er zijn veel manieren om snel te evalueren, zoals beschrijfbaar bordjes, drie gekleurde bekers, of een verschillend aantal vingers in de lucht steken. Het idee erachter is telkens dat een leraar snel kan zien of hij op de goede weg is of niet. Zo haalt Wiliam

Waarom video-verrijkte rubriekeken om vakoverstijgende vaardigheden aan te leren?

Vanuit theorie:

- Tekstgebaseerde rubriekeken tonen geen zichtbare gedragsaspecten van een vaardigheid, waardoor het voor een leerling lastig(er) is om een concreet en samenhangend beeld van de vaardigheid te vormen, wat ook de kwaliteit van feedback tijdens het oefenen beïnvloedt.
- Rubriekeken zijn effectieve instrumenten om vaardigheden formatief (om van te leren) te beoordelen.

Onze oplossing:

Viewbrics:

- vaardigheden leren van goede voorbeelden
- video-verrijkte rubriekeken
- online feedback- en reflectie-instrument

Ontwikkeld door een interdisciplinair projectteam:

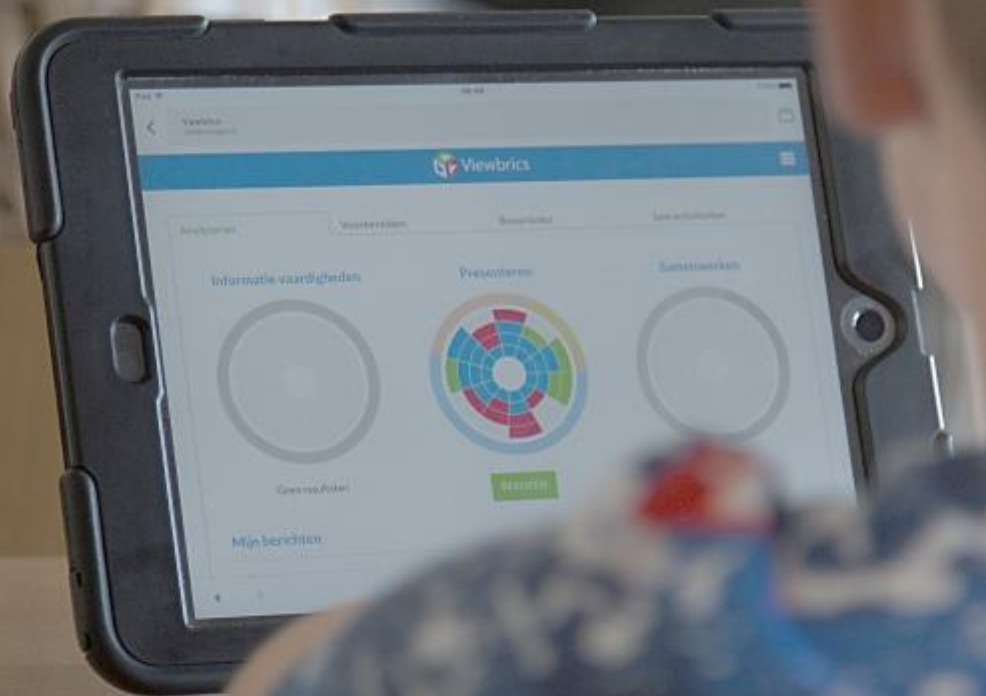
- cyclisch ontwerpgericht onderwijsonderzoek
- nauwe samenwerking tussen onderzoekers, docenten en leerlingen

Vanuit praktijk:

- Veel middelbare scholen worstelen met hoe zij vakoverstijgende vaardigheden moeten onderwijzen en evalueren.
- Onderwijs- en beoordelingsmethoden ontbreken.
- Veel docenten gebruiken rubriekeken.
- Gebruik van rubriekeken kan papierverslindend en tijdrovend zijn.

Viewbrics feedback-en reflectieproces (als lerende)

1. Bekijk rubriek of videorubriek

2. Oefen vaardigheid

3. Beoordeel eigen prestatie

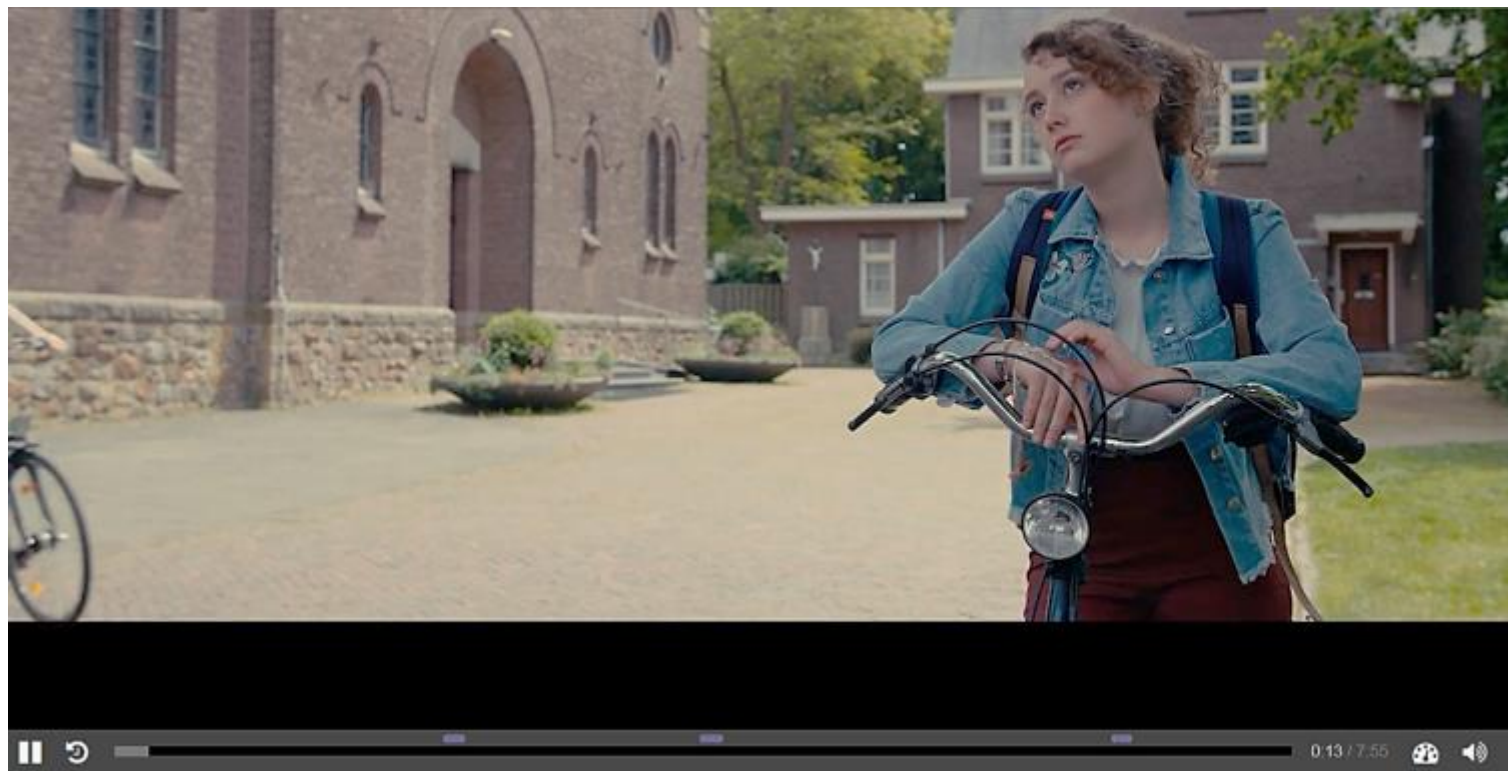

4. Bekijk en analyseer feedback

5. Bepaal leerdoelen

Vaardigheid

Presenteren ▼

Kiest en ordent inhoud

Kiest een onderwerp

Geeft introductie

Bouwt presentatie op

Gebruikt informatie

Gebruikt beeld en geluid

Geeft een samenvatting en conclusie

Krijgt en houdt geloofwaardig...

Toont bezieling

Bekijk volledige video

1 Beoordeel jezelf

2 Analyseer samenvatting

3 Lees tips & tips

4 Formuleer leerdoelen

Expressionisme - moment 1

Kiest en ordent inhoud

★★★★★

Krijgt en houdt geloofwaardigheid

★★★

Toont bezieling

★★

- ✓ Formuleert een geschikte introductie
- ✓ Gebruikt beeld en geluid om het onderwerp te versterken
- ✓ Gebruikt een effectieve opbouw van de presentatie
- ✓ Geeft een samenvatting en conclusie
- ✓ Kiest een geschikt onderwerp dat past bij het publiek en de gelegenheid
- ✓ Vindt, selecteert en gebruikt betrouwbare en boeiende ondersteunende materialen

VERSTUUR BEOORDELING

Kiest en ordent inhoud

Formuleert een geschikte introductie

Je geeft een goed overzicht van je onderwerp en krijgt de **volle aandacht** van je publiek. Je weet duidelijk wat je wilt: begrijpelijk, inhoudelijk juist, beknopt, overtuigend en aantrekkelijk informeren.

Je geeft een redelijk overzicht van je onderwerp en krijgt de aandacht van je publiek. Je hebt een redelijk **duidelijk beeld** van wat je wilt: zo goed mogelijk informeren.

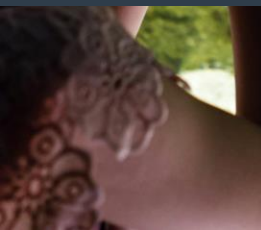
Je geeft een matig overzicht van je onderwerp en krijgt niet direct de aandacht van je publiek. Je weet niet goed wat je wilt: je **doel is vaag** of deels onbereikbaar.

Je onderwerp is **erg achterhaald, niet origineel**, bevat niet echt nieuwe informatie voor het publiek, is niet zo interessant, en past nauwelijks bij de gelegenheid.

ANNULEREN

OPSLAAN

Beoordelen op presenteren: kiest en ordent inhoud

Tips

Typ hier wat je denkt dat kan verbeteren...

☐

Ik heb geen tips

Tops

Typ hier wat je goed vond gaan...

☐

Ik heb geen tops

ANNULEREN

OPSLAAN

1 Beoordeel jezelf

2 Analyseer samenvatting

3 Lees tips en tops

4 Formuleer leerdoelen

Je scoorde goed op "Gebruikt beeld en geluid om het onderwerp te versterken".

Je scoorde niet zo goed op "Gebruikt beeld en geluid om het onderwerp te versterken".

Je scoorde goed op "Spreekt met het publiek en gebruikt non-verbale feedback van het publiek om de presentatie te sturen".

Je scoorde niet zo goed op "Spreekt met het publiek en gebruikt non-verbale feedback van het publiek om de presentatie te sturen".

Je scoorde goed op "Gebruikt correct en met zorg overwogen taalgebruik".

Je scoorde niet zo goed op "Gebruikt correct en met zorg overwogen taalgebruik".

1 Beoordeel jezelf

2 Analyseer samenvatting

3 Lees tips en tips

4 Formuleer leerdoelen

VORIGE

VERDER

Kiest en ordent inhoud

Probeer je sheets te beperken tot de kernwoorden.

Krijgt en houdt geloofwaardigheid

Je gebruikt je bronnen erg goed.

Toont bezieling

Je hebt je goed verdiept in het onderwerp.

Ga geen discussies aan, bewaar die voor het einde.

VORIGE

VERDER

1 Beoordeel jezelf

2 Analyseer samenvatting

3 Lees tips en tips

4 Formuleer leerdoelen

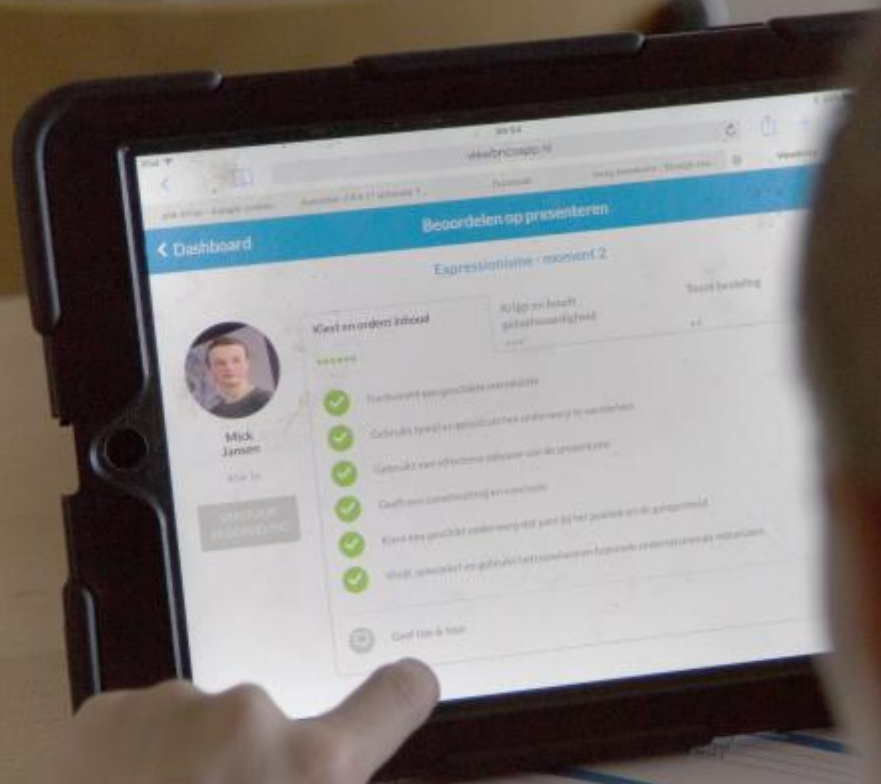
 Formuleer je belangrijkste leerdoelen

Ik ga letten op mijn stem en mijn presentatie meer structuur geven.

VORIGE

OPSLAAN

Bedankt voor jullie aandacht!

Seamless Learning

Open Universiteit
welten-instituut.ou.nl

